

# Joanna Milewska-Kozłowska

---

## Druki dotyczące Tumultu Toruńskiego w zbiorach starych druków Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

---

Rocznik Toruński 34, 207-246

---

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

## Druki dotyczące Tumultu Toruńskiego w zbiorach starych druków Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Joanna Milewska-Kozłowska  
Biblioteka Uniwersytecka  
UMK Toruń

Wydarzenia toruńskie z 1724 r., określane często w literaturze niemieckiej mianem „das Blutgericht”, odbiły się szerokim echem w publicystyce wielu krajów ówczesnej zachodniej Europy. Duża ilość druków, ulotek, opisujących toruńskie zamieszki ujrzała światło dzienne w drukarniach, głównie krajów protestanckich w latach dwudziestych osiemnastego wieku. Część z nich doczekała się swojego opracowania, inne posłużyły za podstawę źródłową do przedstawienia niektórych aspektów tego zajścia<sup>1</sup>. Szybkie rozprzestrzenianie się tego rodzaju publicystyki ułatwiła jej forma wydawnicza. To pisma ulotne, a więc druki wydane w poręcznym formacie i o niewielkiej objętości, którym przyświecały cele propagandowe. Relacje spisane na kilkudziesięciu stronach, traktujące o najświeższych zajściach z toruńskich rozruchów, gwarantowały sukces wydawniczy.

Jak liczną grupę stanowią te druczki obrazuje wypowiedź bibliografa Karola Estreichera: „Wypadki toruńskie poruszyły tak ogromnie publicystykę w całej Europie – zwłaszcza niemiecką, holenderską, angielską – że z pewnością opuszczono tutaj niejedno mnie niedostępne

<sup>1</sup> H. Sander, *Das Thorner Blutgericht von 1724 in zeitgenossischen niederländischen Schriften*, [w:] *Thorn Königin der Weichsel 1231–1981*, Göttingen 1981, s. 361–368; G. Król, *Anglia wobec wydarzeń toruńskich 1724 r.*, *Zapiski Historyczne*, t. 56: 1991, z. 1, s. 25–46

i nieznane... A zapewne niejedno kryje się dotąd w rękopisach”<sup>2</sup>. Autor ten, jako pierwszy, zebrał pokaźną ilość pism na temat wydarzeń toruńskich. W swej Bibliografii pod hasłem przedmiotowym *Tumult toruński* umieścił 128 opisów druków oraz ponad 100 odsyłaczy<sup>3</sup>. Znaczną ilość – 165 tytułów odnajdujemy w *Bibliografii miasta Torunia* Henryka Baranowskiego<sup>4</sup>. Natomiast kilka znajdziemy w bibliografii Konrada Zawadzkiego *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVIII wieku*<sup>5</sup>. Ciągłe jednak jest aktualny postulat badawczy Stanisława Salmonowicza, iż należałoby spisać bibliografię druków poświęconych tumultowi toruńskiemu<sup>6</sup>.

Omawiane wydawnictwa nadal ukazują się w obiegu antykwarycznym. W latach 2000–2002 Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu zakupiła 58 druków<sup>7</sup> poświęconych „tumultowi”. To niezwykle cenny nabytek, gdyż toruńska ksiąźnica uniwersytecka nie posiada zbyt wielu poloników, a tym bardziej torunensiów. Taki profil zbiorów wynika z historii biblioteki, której podstawę księgozbioru stanowią tzw. zbiory zabezpieczone. Wśród nich największa część to fragmenty dawnych kolekcji poniemieckich<sup>8</sup>. W obrębie przejętych książek spotkać możemy tylko pojedyncze druczki opisujące zajścia toruń-

---

<sup>2</sup> K. Estreicher, *Bibliografia Polska*, wyd. S. Estreicher, Kraków 1936, t. 31, s. 253.

<sup>3</sup> Druczków o tej tematyce szukać należy pod hasłami autorskimi, pierwszym słowem z tytułu lub nazwiskiem osoby, której broszura jest poświęcona (np. druk o skazaniu Jana Gottfrida Rössnera odnajdziemy pod hasłem Rössner – poz. katalogu nr 51). Ponadto Estreicher odsyła do współczesnych mu opracowań na temat tumultu.

<sup>4</sup> Jak obliczył S. Salmonowicz, *O toruńskim tumultie z roku 1724*, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*, t. 28: 1983, s. 165, przyp. 16. Na temat ilości tenże, *O problematyce politycznej i prawnej tzw. tumultu toruńskiego z 1724 roku*, *Czasopismo Prawno-Historyczne*, t. 24: 1972, z. 1, s. 229. Por. H. Sander, op.cit., s. 362, przyp. 4.

<sup>5</sup> K. Zawadzki, *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVIII wieku*. *Bibliografia*, t. 1–3, Wrocław 1977–1990.

<sup>6</sup> S. Salmonowicz, *O problematyce politycznej i prawnej...*, s. 229: „Istnieje od dawna pilna potrzeba (nawet w formie odrębnego studium bibliograficznego) opracowania pełnej bibliografii owych relacji, opisów, pism polemicznych i paszkwilów”.

<sup>7</sup> Druki o sygn.: Pol.8.II.4736–4779, Pol.8.II.4789, Pol.8.II.4788, Pol.8.II.4785–87, Pol.8.II.4784, Pol.8.II.4783, Pol.8.II.4782, Pol.8.II.4781, Pol.8.II.4780, Pol.8.II.4790, Pol.8.II.4796, Pol.8.II.4795, Pol.8.II.4798.

<sup>8</sup> Na ten temat M. Strutyńska, *Struktura proveniencyjna zbiorów starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*. *Problemy badawcze i metodologiczne*, Toruń 1999.

skie z 1724 r. Kilka starodruków dotyczących przedstawianej tematyki Biblioteka zakupiła w kolejnych latach swej działalności<sup>9</sup>.

W poniższym artykule przedstawiono spis druków dotyczących tumultu toruńskiego, które znajdują się w zbiorach starych druków Biblioteki UMK w Toruniu.

Tym bardziej celowe wydaje się ich zaprezentowanie, gdyż niektórych nie odnotowano w cytowanych wyżej bibliografiach<sup>10</sup> lub też spisano w nich inne wydania. Poza tym przedstawiany materiał źródłowy mógłby zainteresować badacza dziejów toruńskich.

Razem z nabytkami z lat 2000–2002 w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu znajduje się 99 pozycji bibliograficznych dotyczących tumultu toruńskiego (tj. 106 egzemplarzy)<sup>11</sup>. Wśród nich posiadamy kilka dubletów<sup>12</sup>, czasem występują także dublety pod względem treści, lecz nie pod względem wydawniczym. Tego rodzaju materiał przysparza trudności w identyfikacji poszczególnych wydań. Na niektórych egzemplarzach zauważyć można drobne różnice w układzie karty tytułowej, inne listwy drukarskie lub odmienną czcionkę, co przy braku adresu wydawniczego dodatkowo komplikuje rozpoznanie, czy mamy do czynienia z innym wydaniem czy tylko z wariantem tego samego druczku<sup>13</sup>. Nie zawsze też mamy pewność, że omawiany druk to ulotka opisana w bibliografiach. Jak wiemy, opisy do bibliografii Karola Estreichera nie były sporządzane wyłącznie z autopsji. Nie wiadomo więc czy np. drobna różnica w ortografii, która widnieje na karcie tytułowej „naszego” egzemplarza a porównywanego z opisem druku w bibliografii, lub też inna objętość<sup>14</sup> wynikają z pomyłki autora biblio-

---

<sup>9</sup> Np. poz. nr 6 w 1954 r., nr 51 w 1970 r., nr 77 w 1988 r.

<sup>10</sup> W Bibliografii H. Baranowskiego brak pozycji katalogu nr 12, 16, 17, 20, 21, 23–26, 49, 62, 74, 85, 89, 90.

<sup>11</sup> Dodatkowo należy zaznaczyć, że w klocku intrologatorskim o sygn. Pol.8.II.508–514 zachowała się jedynie karta tytułowa i ostatnia karta druku *Harmonie oder gleich und wieder lautende Stimme einiger vornehmsten Europaischen Protestanten uber die zu Thorn geschehene blutige Justitz, vom 7.Decembr.1724*. [s.l.: s.n.], 1726. Druk ten nie jest notowany w bibliografiach wyżej wymienionych jak i katalogach internetowych.

<sup>12</sup> Zob. poz. nr 29, 33, 40, 43, 45, 92.

<sup>13</sup> Zob. poz. nr 14 i 15, 51 i 52.

<sup>14</sup> Poz. nr 2, 3, 11, 14, 15, 18, 29, 30, 35, 37, 38, 55, 70, 76, 79, 86, 87, 88.

grafii, czy jest to kolejny wariant do prezentowanego wydania<sup>15</sup>. Spotykamy również przypadki, gdy brak w bibliografiach fragmentu z tytułu, który występuje na karcie tytułowej prezentowanego w tym artykule dzieła<sup>16</sup> lub też gdy pewne passusy występują w innym miejscu<sup>17</sup>. Poza tym nie zawsze w bibliografiach, zostały podane dokładne opisy adresu wydawniczego, objętość czy format.

Większość z przedstawianych torunensiów to pojedynczo oprawione druki, w kilku przypadkach razem współoprawione lub też oprawne z innymi dziełami drukowanymi bądź rękopiśmiennymi. Wyjątek stanowi klocek introligatorski składający się aż z 44 tytułów poświęconych wyłącznie wydarzeniom toruńskim<sup>18</sup>. W większości wydrukowane w poręcznym formacie quarto (tj. po 4 karty w składce) obejmują kilka do kilkadziesiąt stron. W prezentowanym poniżej spisie ujęto również kilka pozycji o większej objętości, by przedstawić pełniejszy obraz posiadanego na ten temat piśmiennictwa osiemnastowiecznego w zbiorach Biblioteki UMK. Dodano do katalogu np. dzieło, które wydano anonimowo – *Das betrühte Thorn*<sup>19</sup> oraz pracę Michaela Lienthala<sup>20</sup>. Wiadomo jednak, że autorem tego pierwszego jest berliński kaznodzieja nadworny Daniel Ernst Jabłoński. Na relacjach zawartych w tym druku opierają się inne pisemka ulotne<sup>21</sup>.

Przedstawiany materiał to druki spisane w językach niemieckim, francuskim, holenderskim, angielskim i po łacinie. Tylko jedna pozycja została spisana w języku polskim. Wiele z nich to kolejne tłumaczenia kolportowanych ulotek. Ukazały się najczęściej anonimowo (na niektórych autor określił się mianem – „miłośnik protestanckiej religii”), z fałszywymi miejscami druku lub też (jak w większości prezentowanych druków) bez adresu wydawniczego.

Należy jeszcze dodać, iż przedstawione druki ułożono w porządku alfabetycznym według nielicznych haseł autorskich, a głównie według

---

<sup>15</sup> Np. poz. nr 18.

<sup>16</sup> Poz. nr 28, 31.

<sup>17</sup> Poz. nr 41, 42, 76.

<sup>18</sup> To klocek introligatorski o sygn. Pol.8.II.4738–4779.

<sup>19</sup> Poz. nr 58.

<sup>20</sup> Poz. katalogu nr 66.

<sup>21</sup> H. Sander, op.cit., s. 362.

pierwszych wyrazów z tytułu oraz pod panującym władcą w przypadku przedruków listów królewskich. Do spisania poniższego katalogu zastosowano obowiązujące zasady opracowania starych druków, zawarte w normie PN 82/N-01152.8. z grudnia 1994 r. Zachowano ortografię występującą na karcie tytułowej opisywanego oryginału. W odpisie tytułu dwoma ukośnikami [//] zaznaczono podział na wiersze, tak by ułatwić identyfikację wydań. Zamieszczono odsyłacze, jeśli brak na karcie tytułowej autora lub gdy mamy do czynienia ze wspomnianymi przedrukami listów, jak też w przypadku, gdy w tytule brak opisu dzieła współwydanego. Opis bibliograficzny kończy cytata źródłowa. Dołączono również informacje dodatkowe (NB), a więc krótkie noty, np. na temat rodzaju tytułu lub jego tłumaczenia. Umieszczono także opisy opraw, proveniencję, jeśli jest ona do ustalenia<sup>22</sup>.

#### Wykaz skrótów cytowanej literatury

- Baranowski – H. Baranowski, *Bibliografia miasta Torunia*, t. 1: *do roku 1971*, Warszawa-Poznań 1972; t. 2: *1972–1993*, Toruń 1996.  
E. – Estreicher K., *Bibliografia polska*, t. 9–34, Kraków 1888–1951.  
Zawadzki – K. Zawadzki, *Gazety ulotne polskie i Polski dotyczące XVI–XVIII wieku. Bibliografia*, t. 2: *1662–1728*, Wrocław 1984.

#### Pozostałe skróty

- Acc. – Dzieło współwydane  
adl. – adligat  
s.a. – brak roku wydania  
s.l. – brak miejsca druku  
s.n. – brak drukarza  
b. – brak  
cz. – czysta  
dat. – data

---

<sup>22</sup> Autorka składa podziękowania pani kustosz Marii Strutyńskiej za inspirację do zajęcia się tematem druków dotyczących tumultu toruńskiego oraz korektę prezentowanego spisu.

def.	– defekt
egz.	– egzemplarz
eksl.	– ekslibris
front.	– frontispis
il.	– ilustracja
jw.	– jak wyżej
k.	– karta
k.tyt.	– karta tytułowa
marmur.	– marmurkowy
miedz.	– miedzioryt
NB	– notabene
opr.	– oprawa
ort.	– ortografia
ost.	– ostatnie
perg.	– pergamin
por.	– porównaj
port.	– portret
poz.	– pozycja
Prow.	– proveniencja
Rps.	– rękopis
s.	– strona
sk.	– skóra
sygn.	– sygnatura
T.	– tom
tabl.	– tablica
tyt. nagł.	– tytuł nagłówekowy
wyd.	– wydanie

## KATALOG

### AANSPAAK

1. Aanspaak // aan de // protestantsse // Mogentheden // Tot bescherming van hunne onderdrukte Geloofs //genoten in Polen. // En de elendige Ingeyentenen der Stad Thoorn. // ... Te Amsterdam: gedrukt voor den Aureur... by Johannes v. Leeuwen..., [1725].- 24 s.; 4°

E.31, 243; Baranowski 3791; Zawadzki -  
NB: to wezwanie o pomoc monarchów protestanckich; holenderskie  
tłum. *Wehmuetiges Flehen der Stadt Thorn...*  
Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.  
Sygn.: *Pol.8.II.4780*

**ABDRUCK** zob. **AUSFÜHRLICHE**

**ABDRUCK** zob. **FRYDERYK Wilhelm I**

**ABDRUCK**

2. Abdruck // des Briefes // welchen // der Magistrat zu Dantzig inter-  
cessions-weise // vor die zu Thorn // zum Tode verurtheilte. // Inglei-  
chen // des wehmüthigen // Supplicati // ... an Ihre Königl. Majest.von  
Pholen etc. // haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E.15, 42; Baranowski 1206; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4748 adl.13*

**ABDRUCK**

3. Abdruck // des Briefes // welchen // der Magistrat zu Dantzig // in-  
tercessions-weise // vor die zu Thorn // zum Tode verurtheilte. //  
Ingleichen // des wehmüthigen // Supplicati //... an Ihre // Königl. Ma-  
jest. von Pholen etc. // haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.15, 42; Baranowski -; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4749 adl.14*

**ABDRUCK**

4. Abdruck // des // Briefes // welchen // der Magistrat zu Dantzig //  
intercessions-weise // vor die zu Thorn // zum Tode verurtheilte. //  
Ingleichen // des wehmüthigen // Supplicati // ... // an Ihre // Königl.  
Majest. von Pholen etc. // haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1724.- [4] k.; 4°



E.15, 42; por. Baranowski 1206; Zawadzki -  
Prow. i opr. jak poz. 87  
*Sygn.: Pol.8.II.1272 adl.15*

### **ABDRUCK**

5. Abdruck // zweyer // Königlich-Preußischer // Schreiben // vom  
28.Novembris und 2.Decemb1724. // Die Thorische Affaire // betref-  
fend. // Davon das erste ein Intercessional // schreiben an Ihre Konigl.  
Majestat in // Pohlen... // das andere aber ein an der Könige in Groß //  
britanien, Schweden... // abgelassenes Schreiben ist... // ...  
[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E. -; Baranowski 1230 cytuje E.31, 243 - tam brak stosownego opisu;  
Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
*Sygn.: Pol.8.II.4750 adl.15*

### **ACTUM**

6. Actum in Praetorio Sacrae Regiae Majestatis // Thorunensi, die  
quinta Decembris... // Anno Domini 1724  
[s.l.: s.n., po 1724].- [6] k.; 2°

E.12, 39; Baranowski 1106; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. z k.A1 r; to Wyrok komisarski w sprawie między du-  
chowiestwem a mieszczanami

Prow.: 1. Ex libris Laurenty Josephi Martini Dluski, skreślona, au-  
tograf na k.tyt. adl.1  
2. Ex libris Ignatii de Thullie, autograf na k.tyt. adl.1  
3. Ex libris L.I. Dluski; autograf na verso k.[5]

Opr.: półsk., tektura, XVIII w.

*Sygn.: Pol.8.III.1192 adl.7*

**Anderweitigen** Schreibens Sr.... Majestät in Preussen an Ihro... Ma-  
jestät in Pohlen. zob. **FRYDERYK Wilhelm I**, król pruski, poz. 32

**Anderweitigen** Schreibens... an Ihro... Majestät in Dennemarck zob.  
**FRYDERYK Wilhelm I**, król pruski, poz. 32.

**Anderweitigen** Schreibens... an Se... Majestät in Schweden zob.  
**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski, poz. 32.**

### **APOLOGIE**

7. Apologie // des angetasteten // extraordinairen Gesprächs // in dem Reiche derer Todten // zwischen // dem... Praesidenten // Roessner // und dem // Ignatio von Loyola //...Worinnen von dem Autore die in einem so-be/titelten Schreiben eines Preussen an seinen Freund // in Teuschland enthaltene Falschheit und absurden Einwen // dungen wider dieses Extraordinaire Todten-Gesprä // che, deutlich gezeuget und nachdrücklich // widerleget sind.

[s.l.: s.n.], 1725.- [1-3], 4-19 s.; 4°

E.9, 93; E.26, 330; por. Baranowski, t.2, poz. 428 - podaje inne dzieło, które zawiera m.in. rozmowę J.G. Rösnera z I. Loyolą; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 68

Sygn.: *Pol.8.II.510 adl.3*

### **AUF**

8. Das // auf Anklage // der Jesuiten // vom // assessorial-Bericht // zu Warschau, // gegen die Stadt Thorn gefällte...// Decret aus dem Lateinischen Orginal richtig // übersetzt. // Zum ersten mahl gedruckt.

Königsberg: zu bekommen bey Johann D. Zancker, [1725].- [6] k.; 4°

E.31, 245; Baranowski 1216; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 96

Sygn.: *Pol.8.II.390 adl.3*

### **AUF**

9. Auf den // Glorieusen Tod // des Hrn.Präsidenten // in Thorn, // der als ein Märtyrer // um der Bekäntniß der Warheit willen // auf Anstiff-ten // derer Jesuiten // von den Pohlen enthauptet worden //- Aus dem Lateinischen übersetzt.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E.31, 250, E.26, 331; Baranowski 3794; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4757 adl.22*

10. Auf den // Glorieusen Tod // des Hrn.Präsidenten // in Thorn, // der als ein Märtyrer // um der Bekänntniß der Warheit willen // auf Anstiffen // derer Jesuiten // von den Pohlen enthauptet worden //. - Aus dem Lateinischen übersetzt.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E.31, 250, E.26, 331; Baranowski 3794; Zawadzki -

NB: to inne wydanie niż poz. 9 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy)

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4758 adl.23*

### **AUGUST II**, król polski

11. Decterum // [inter Collegium] Soc[ietatis] Jesu Thorunense act[ores], atq[ue] Magist[ratum] et communitatem Thorunen[sem] citt[atos].

[s.l.: s.n., po 30.X.1724].-[5] k.; 2°

Por. E.15, 111 i Baranowski 1207 podają inną objętość - 8 k.; Zawadzki -

NB: tyt. *Decretum...* występuje na końcu druku; [Inc.:] *Augustus secundus // Dei Gratia Rex Poloniae... // Significamus praesentibus literis nostris quorum interest universis et //singulis...*

Prow. i opr. jak poz. 6

Sygn.: *Pol.8.III.1193 adl.8*

### **AUSFÜHRLICH**

12. Ausführlich- // Wahrhaftiger // Bericht // von dem jüngst in Thoren entstandenen //Tumult // und der darauf erfolgter // Execution. // Aus Liebe der Wahrheit den vielfältigen ca // lumniösen aufwicklerischen Schriftten und gedruckten // Zettulen entgegen gesetzt.

Gedruckt: zu Stadt am Hoff: bey Johann Frantz Hanck, [po XII.1724].-[5, 1cz.] k.; 4°.

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

Opr.: tektura, papier, XX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4736 adl.1*

### AUSFÜHRLICHE

13. Ausführliche // Beschreibung // von dem Ursprung // des // in Thorn // entstandenen // Tumults // ... Zum ewigen Andenken in einem Schreiben // sub Dato 18.Dec.1724. An einen guten Freund in N. // entworfen von einer unparteyischen Feder // aus Dantzig.  
[s.l.: s.n.], 1724.- [1-2], 3-28 s.; 4°

Acc.: **Abruck** // der Schreiben // welche // Se.Königl.Majestät // in Preussen etc. etc. // an Ihro // Königl. Majest. In Pohlen etc.//... Anno 1724. [od s. 21]

E.31, 245 - podaje, iż wydrukowano jeszcze m.in.Vortrag... - którego brak w naszym wydaniu; Baranowski 1260, Zawadzki -

NB: osobna k.tyt. dla Acc. Na głównej k.tyt. brak informacji o tym druku, ale numeracja ciągła.

Prow.: 1. J.U. Bandel

2. Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz.

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4798*

### AUSFÜHRLICHER

14. Ausführlicher // eigentlicher Bericht // und besondere Umstände von der im Pohlischen Assessorial // =Gericht zu Warschau // Wieder die in der Stadt Thoren // befindliche evangelischen // gefälleten // grausamen Sententz // und darauf vollstreckten unerhörten // Execution, // welche // am 7.Decemb.des 1724 Jahres // Als einige Monath vorher daselbst ein Tumult durch einen// Lutherischen und Pöpstlichen Gymnasiasten entstanden gewesen //...// an Präsidenten, Burgermeister und vielen // andern Personen mit Abhauen der Hände...//... vollzogen worden //.- Nebst einer kurtzen Beschreibung der Stadt Thoren.  
[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k; 4°

Por. E.31, 244; por. Baranowski 1283 - podaje inną objętość - 8 k.; Zawadzki -

Opr. i prow. jak poz. 87

Sygn.: *Pol.8.II.1261 adl.4*

15. Ausführlicher // eigentlicher Bericht // und besondre Umstände von der im pohlnischen Assessorial // =Gericht zu Warschau // wider die in der Stadt Thoren // befindliche evangelischen // gefälleten // grausamen Sententz // und darauf vollstreckten // unerhörten Execution, // welche am 7.Decemb.des 1724 Jahres // Als einige Monath vorher daselbst ein Tumults durch ei//en Lutherischen und Päbstlichen Gymnasiasten entstanden gewesen //...// an Präsidenten, Bürgermeistern und vielen // andern Personen mit Abhauen der Händ... vollzogen // worden // . - Nebst einer kurtzen Beschreib. der Stadt Thorn.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 244; por. Baranowski 1283 - podaje inną objętość - 8 k.; Zawadzki -

NB: odmienne wyd. jak poz. 14 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy, inny układ na k.tyt.)

Opr. i prow. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1350 adl.3*

### AUTHENTIQUE

16. Authentique // Nachricht // von // einem gewissen // Ministre // wegen der Pohlnischen // Affaire, // De Dato // Warschau vom 10. Octobr.1725

[s.l.: s.n., po 10 X 1725].- [2] k.; 4°

E. -, Baranowski -; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4776 adl.41*

### BEANTWORTUNG

17. Beantwortung // der zum Druck gekommenen Frage: // Ob das Anno 1724 wider die Thorner zu // Warschau gefälte Urthel oder der Protestanten // dagegen ausfliegende Schrifften dem Oli // vischen Frieden widerstreben?

[s.l.: s.n., po 1724].- [4] k.; 4°

E. -, Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. z k. [1 r]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4739 adl.4*

## BESCHREIBUNG

18. Beschreibung // der königlich-pohlnischen // Stadt Thoren; // nebst einer // umständlichen Nachricht // von dem // ... Procession; // Dasselbst // entstandenen Tumult, // denen daraus gefolgtten Suiten und der dieserhalb // an dem evangelischen Burgermeister Rößnern... // vollzogenen // Execution und Todes-Straffe. // Deme noch bezgefügt zu finden // ein Extract aus der Hallischen Zeitung sub Num. CXXIX. // .....  
Gedruckt [s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 244, Baranowski 1288 i Zawadzki, poz.1430 podają inną objętość - 12 s. W podanym opisie przez E. inna ort. i szczegóły.

Prow.: Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz.

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4788*

## BLUTIGE

19. Das // blutige und beklagens=würdige // Thoren // wegen des dasselbst // am 16.Julii des 1724. Jahres // entstandenen Streits // Zwischen // Denen Evangelischen und Jesuiten // In einer recht // Ausführlichen Nachricht // Von der // am 5.Decembr. desselben Jahres // ergangenen // harten Execution // mit unprtheyischer Feder entworfen // und // mit sonderbahrem Fleiß...// vermehret und verbessert.

[s.l.: s.n.], 1725.- 8 s.; 4°

E. -; por. Baranowski 1292; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 87

Sygn.: *Pol.8.II.1259 adl.2*

## COPIA

20. Copia // Literarum a certo bono et im//partiali amico ad alium paucis abhinc diebus// exaratarum super praesenti statu Regni // Poloniae.

[s.l.: s.n., s.a.- XVIII w.]- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4778 adl.43*

## COPIA

21. Copia // literarum // intercessionalium // ad // imperatorem Augustissimum // d. 23. Junii 1725 // ab // Ord. Belgii Foederati // transmissarum // = Copia // Intercessions // Schreibens an Kayserl. Majestät, // von denen General-Staaten der // vereinigten Niederlande // d. d. 23. Junii 1725. // Vor die bedrängte Evangelische im Römischen // Reich und Pohlen.

[s.l.: s.n., po 23 VI 1725].- [4]k.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tekst równoległe w j. łacińskim i niemieckim

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4774 adl.39*

**COPIA** zob. też Fryderyk Wilhelm I

## DE

22. De Derde Afzending // van de, in het // Ryk der Dooden // gehou-dene t'Samenspraak tusschen den Onthalsden // Hr. Johann Gottfried Rösner, // gewezen Hoog-geachte president... // ... der stad Thorn, en // Dr. Martinus Lutherus...

Te Amsterdam: by J. de Ruyter..., 1725.- [1-8], 9-22 s.; 4°

Baranowski 1358, E.26, 330; E.31, 244; Zawadzki -

Opr. jak poz. 70

Sygn.: *Pol.8.II.4787 adl.3*

## DEKLARATION

23. Declaration, // so Ihre Excellenz... // ... Graf von Flem[m]ing denen in Dreß//den anwesenden Protestantischen Gesantten wegen // der Thornischen affaire im Nahmen Ihro Köni // glichen Majestät von Pohlen den 16.Martii // 1725 gegeben.

[s.l.: s.n., po 16 III 1725].- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4773 adl.38*

**Endlicher** Vortrag zob. [SCHOENEMANN Daniel]

**ERWEGUNG**

24. Erwegung // derer // Reflexionen // und anderer // Einwendungen // welche beygebracht werden zu erweisen // daß die blutige // Thornische Handlung // dem // Olivischen Frieden // nicht solle zuwieder seyn. [s.l.: s.n.], 1725.- [10] k.; 4°

Baranowski -; E.-; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4745 adl.10*

**EXTRACT**

25. Extrakt // Schreibens // de dato // Wien den 17. Febr. 1725 [s.l.: s.n., po 17.02.1725].- [2] k.; 4°

E. -, Baranowski -; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4772 adl.37*

**EXTRACT-SCHREIBENS**

26. Extract-Schreibens aus Dantzig vom // 9 Octobr.1725 [s.l.: s.n., po 9 X 1725].- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4775 adl.40*

**FINCH Edward**

27. Discours de Monsieur Finch, // ministre de Sa Majeste Britannique // le 7.Fevrier 1725 aux Ministres Evan // geligues, qui ont ete // chez lui. [s.l.: s.n., po 7.02.1725].- [2] k.; 4°

E.16, 225 i B.1223 podają wydanie w j. niemieckim; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4771 adl.36*



**Fortsetzung [Acc.] zob. Sincerus Philalethes**

**FRYDERYK IV, król duński**

28. Copia // Königl. Dennemärckis. // Schreibens // an // den // König in Pohlen etc.. // wegen der Thorenschen Sache // Und der Verfolgung der sämptlichen Evangel. // Kirchen in Pohlen und Litthauen. // Sub dato Friderichsberg, den 23.Decembr.1724.

[s.l.: s.n., po 23.XII.1724].- [2] k.; 4°

E.14, 403, E.16, 344, por. E.31, 245; Baranowski 1229; Zawadzki - Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4763 adl.28*

**FRYDERYK IV, król duński**

29. Copia // Königl. Dennemärckis. // Schreibens // an // den // König in Pohlen // wegen // der Thorenschen Sache // Und die Verfolgung der sämtlichen Evangel. // Kirchen in Pohlen und Litthauen. // Sub dato Friderichsberg, den 23. Decembr.1724.

[s.l.: s.n., po 23.XII.1724].- [4] k.; 4°

E.16, 344; Baranowski -; Zawadzki -

**Egz. a**

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4764 adl.29*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1351 adl.5*

**FRYDERYK IV, król duński**

30. Copia // Königl. Dennemärckis. // Schreibens // an // den // König in Pohlen // wegen // der Thorenschen Sache // Und die Verfolgung der sämtlichen Evangelischen // Kirchen in Pohlen und Litthauen. Sub dato Friderichsberg, den 23. Decembr.1724.

[s.l.: s.n., po 23.XII.1724].- [4] k.; 4°

E.16, 344; Baranowski -; Zawadzki -

NB: inne wydanie niż poz. 30 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy)

Prow. i opr. jak poz. 96  
*Sygn.: Pol.8.II.392 adl.5*

**FRYDERYK IV, król duński**

31. Copia // Königl. Dennemärckis. // Schreibens // an // den // Königl. in Pohlen // wegen // der Thorenschen Sache // und der Verfolgung der sämtlichen Evangel. // Kirchen in Pohlen und Litthauen. Sub dato Friderichsberg, den 23. Decembr.1724.  
[s.l.: s.n., po 23.XII.1724].- [2] k.; 4°

E.14, 403; por. E.31, 245 - brak w tyt. *Sub dato Friderichsberg, den 23. Decembr.1724*; Baranowski 1229; Zawadzki -  
Prow. i opr. jak poz. 87  
*Sygn.: Pol.8.II.1271 adl.14*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

32. Abdruck // vierer // Schreiben // wegen der Thornischen Sache // - Als nemlich // 1. Schreibens Sr. Königlichen Majestät in // Preussen an Ihre Russische Kayserl. Majestät. // 2. Anderweitigen Schreibens Sr. Königl. // Majestät in Preussen an Ihre Königl. Maje // stät in Pohlen. // 3. Anderweitigen Schreibens... // ... an Ihre Königl. Majestät // in Dennemarck. // 4. Anderweitigen Schreibens... an Se Königl. Majestät // in Schweden.  
[s.l.: s.n.], 1725.- [6] k.; 4°

Por. E.16, 347- 348; Baranowski -; Zawadzki -  
NB: tyt. pozycji drugiej - *Anderweitigen Schreibens* równolegle w j. łącińskim i niemieckim  
Opr. jak poz. 12  
*Sygn.: Pol.8.II.4766 adl.31*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

33. Abdruck // der Schreiben // welche Se. Königl. Maj. // in Preußen etc.etc. // an Ihre // Königl. Majest. in Pohlen etc.//... an der // Könige in Gross=Britannien etc., // Dennemarck etc. und Schweden etc //... wegen der Thorenschen Sache // und der Verfolgung der sämtlichen Evangel. Kirchen in // Pohlen und Litthauen haben abgehen lassen.  
[s.l.: s.n.], 1724.- [6] k.; 4°

E.31, 243; Baranowski 1212; Zawadzki -

**Egz. a**

Prow. i opr. jak poz. 87

NB: minimalna różnica z k.tyt. egz. c

Sygn.: *Pol.8.II.1266 adl.9*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1352 adl.6*

**Egz. c**

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4762 adl.27*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

34. Abdruck // der Schreiben // welche // Se. Königl. Majest. // in Preußen etc.etc. // an Ihro Königl. Majest. in Pohlen etc.. //... an der // Könige in Groß=Britannien etc., // Dennemarck etc. und Schweden etc.. //... wegen der Thorenschen Sache. // Und der Verfolgung der sämtlichen Evangel. Kirchen in // Pohlen und Litthauen, haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1724.- [6] k.; 4°

E.31, 244; por. Baranowski 1212; Zawadzki -

NB: na verso k.tyt.: Dantzig, den 20. Dec.1724; to inne wydanie niż poz. 33 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy)

Prow. i opr. jak poz. 87

Sygn.: *Pol.8.II.1263 adl.6*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

35. Abdruck // der Schreiben // welche // Se. Königl. Majestät // in Preussen etc.etc. // an Ihro // Königl. Majest. in Pohlen etc. // ingleichen an der // Könige in Gross=Britannien etc. //, Dennemarck etc. und Schweden etc. // ... // wegen der Thorenschen Sache// und der Verfolgung der sämtlichen Evangel. Kirchen in // Pohlen und Litthauen, haben abgegeben lassen.

[s.l.: s.n.], 1724.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 243; Baranowski 1212; Zawadzki -  
NB: na verso k.tyt.: Weichselstrohm, den 20.Dec.1724.  
Opr. jak poz. 12  
*Sygn.: Pol.8.II.4761 adl.26*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

36. Abdruck // der Schreiben // welche // Seine Königliche Majeät // in  
Preussen etc.etc. // an // Ihro Königl. Majest. in Pohlen etc. // imglei-  
chen an der // Könige in Groß=Brittannien etc. // Dennemarck etc.und  
Schweden etc. //... wegen der Thorenschen Sache // und // der Verfol-  
gung der Sämtl. Evangelischen Kirchen // in Pohlen und Litthauen,  
haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1724.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 243; Baranowski 1212; Zawadzki -  
NB: na verso k.tyt.: Dantzig, den 20.Decembr.1724; nierozcięte skład-  
ki; to inne wydanie niż poz. 35 (odmienna szata graficzna: inne  
czcionki, winiety, listwy)

Prow.: K.[önigliche] Pr.[eussische] Pom.[mersche] Generallandschafts-  
direktion, [Szczecin], XIX w., piecz. na k.[1] adl.1

Opr.: papier, XIX w.

*Sygn.: Rps.561 s.1*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

37. Abdruck // der Schreiben // welche // Se. Königl. Majest. // in  
Preussen etc.etc. // an Ihro // Königliche Majestät in Pohlen etc. // der  
Könige in Groß=Britannien etc., // Dennemarck etc. und Schweden  
etc. //... // wegen der Thorenschen Sache. Und der Verfolgung der  
sämtlichen Evangel.Kirchen in // Pohlen und Litthauen, haben abge-  
hen lassen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 243 - podaje inną objętość; Baranowski 1212; Zawadzki -  
Prow. i opr. jak poz. 87

*Sygn.: Pol.8.II.1262 adl.5*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

38. Abdruck // der Schreiben // welche // Se. Kön. Majest. // in Preußen etc. // an Ihro Königl. Majestät in Pohlen etc. // Ingleichen an der // Könige in Groß=Britannien etc., // Dennemarck etc. und Schweden etc.. //...// wegen der Thorenschen Sache. Und der Verfolgung der sämtlichen Evangel.Kirchen in // Pohlen und Litthauen, haben abgehen lassen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

Por. E.31, 244- podaje inną objętość; Baranowski 1212; Zawadzki - NB: to inne wyd. niż poz. 37 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy)

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1353 adl.7*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

39. Abdruck // des Schreibens // Seiner Königl. Majestät // in Preussen etc. // an // Ihro Rußische Käyserl. // Majestät etc. // wegen // der Thorenschen Sache // auch // wegen der also genannten // Dissidenten in Pohlen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.31, 243; E.16, 347 - 348; E.12, 3; Baranowski -; Zawadzki -

Prow. i opr. jak Rps. 561 s.1

Sygn.: *Rps.561 s.2*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

40. Abdruck // des Schreibens // Sr. Kön. Majestät // in Preussen etc. // an Ihro // Rußische Käyserl. // Majestät etc. // wegen // der Thorenschen Sache // auch wegen der also genannten // Dissidenten in Pohlen.

[s.l.: s.n.], 1725.- [3, 1cz.] k.; 4°

E.31, 243; E.12, 3; por. Baranowski, t.2, 423 - cytuje E.16, 211 - tam brak opisu; Zawadzki -

**Egz. a**

Prow. i opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4769 adl.34*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 87

*Sygn.: Pol.8.II.1269 adl.12*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

41. Anderwärtige // Schreiben // Sr. Königl. Majestät in // Preussen etc..etc. // an // Ihro Königl. Majest. in Pohlen //... in Dänemarck //...in Schweden etc. // und // Abdruck // des Schreibens // Sr. Königl. Majest. in Preussen // an Ihro // Czaarische Majestät // wegen der Thornschen Sache //...

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E.16, 348; E.31, 250; Baranowski 1233; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

*Sygn.: Pol.8.II.4765 adl.30*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

42. Anderweitige // Schreiben // Sr. Königl. Maj. // in Preussen etc. etc. // an // Ihro Kön. Maj. // in Pohlen etc. // wegen der // Thornschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.16, 348; Baranowski -; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. Rps. 561 s.1

*Sygn.: Rps.561 s.3*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

43. Anderweitige // Schreiben // Sr. Königl. Maj. // in Preussen etc. etc. // an // Ihro Kön. Maj. // in Pohlen etc. // wegen der // Thornschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [6] k.; 4°

E.16, 348; por. Baranowski 1232 - podaje w tyt. 9. Jan 1725 - w wyd. z Biblioteki UMK data na końcu druczku; Zawadzki -

**Egz. a**

Opr. jak poz. 12

*Sygn.: Pol.8.II.4768 adl.33*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 87

*Sygn.: Pol.8.II.1268 adl.11*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

44. Anderweitiges // Schreiben // Sr. Königl. Maj. // in Preussen etc. etc. // an // Ihro Kön. Maj. // in Schweden etc. // wegen der // Thorenschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.16, 348, E.31, 249; Baranowski -, Zawadzki -

NB: odmienne wydanie niż poz. 45 (odmienny krój czcionek)

Prow. i opr. jak poz. Rps. 561

*Sygn.: Rps.561s.5*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

45. Anderweitiges // Schreiben // Seiner Königl. Majestät // in Preussen etc.etc. // an // Ihro Königl. Majestät // in Schweden etc. // wegen der // Thorenschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k. [ost.cz.]; 4°

Por. E.16, 348; Baranowski 1234, - w tyt. podaje datę 9.Jan.1725, w wyd. z Biblioteki UMK data na końcu druczku; cytuje E.17, 348 powinno być E.16, 348; Zawadzki -

**Egz. a**

Opr. jak poz. 12

*Sygn.: Pol.8.II.4770 adl.35*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 87

*Sygn.: Pol.8.II.1270 adl.13*

**FRYDERYK Wilhelm I, król pruski**

46. Anderweitiges // Schreiben // Seiner Königl. Majestät // in Preussen etc.etc. // an // Ihro Königl. Majestät // in // Dännemarck etc. // wegen der // Thorenschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.16, 348; Baranowski 1231; Zawadzki -

NB: inne wyd. niż poz. 47 (odmienna szata graficzna: inne czcionki, winiety, listwy, inny podział wierszy na k.tyt., oraz położenie sygnatur)

Prow. i opr. jak Rps. 561 s.1

Sygn.: *Rps.561 s.4*

**FRYDERYK Wilhelm I**, król pruski

47. Anderweitiges // Schreiben // Seiner Königl. Majestät // in Preussen etc. etc. // an // Ihro Königl. Majestät // in Dän[n]emarck etc.. // wegen der // Thorenschen Sache.

[s.l.: s.n.], 1725.- [2] k.; 4°

E.16, 348; Baranowski 1231; Zawadzki -

**Egz. a**

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4767 adl.32*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 87

Sygn.: *Pol.8.II.1267 adl.10*

**FRYDERYK Wilhelm I**, król pruski

48. Copia Literarum // a // Rege Borussiae // ad // Regem Poloniae // exaratarum // Berolini die 28 Novembris MDCCXXIV // = Copia eines Schreibens // von // Ihro Kön. Majestät // in Preussen // an // Ihro Kön. Majestät // in Pohlen. // Geben zu Berlin den 28.November 1724. Regensburg: gedruckt bey Johann Heinrich Krütingers seel. nachgelassenen Wittib, 1725.- [4] k.; 4°

E. - ; Baranowski 1237 cytuje E.31, 123 - tam brak stosownego opisu; Zawadzki -

NB: tekst równoległe w j. łacińskim i niemieckim

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4752 adl.17*



**FRYDERYK Wilhelm I, król polski**

49. Copia // literarum a serenissimo ac po // tentissimo Rege Borussiae  
ad Regem Polo // niae exaratarum

[Dat.]: Dabantur Berolini die // 28. Novembr. 1724. Ad Regem Poloniae  
[s.l.: s.n., po 28.XI.1724].- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4751 adl.16*

**[GASPARI Christophonus]**

50. Genuina // ratiocina // tio // circa decretum eius//que executionem  
// in // negatio Thorunensi anno // 1724 agitato //...

Coloniae: [s.n.], 1726.- [3] k., 53 s., [1] s., 4°

E.17, 37; por. E.31, 249 podaje wyd. z 1724 i 1725 r. w formacie folio  
(2°); Baranowski 1303

NB: dwie k.tyt.

Prow. i opr. jak poz. 68

Sygn.: *Pol.8.II.514 adl.7*

**GRABSCHRIFT**

51. Grab=Schrift // des // in der Königlichen Pohnischen // Stadt  
Thoren // d.7. Decembris 1724. // enthaupteten // Stadt=Präsidenten  
und Burgermeisters // Johann Gottfried // Röseners // zum Andencken  
// gesetzt.

Gedruckt [s.n.: s.l.], 1725.-[4] k.; 4°

E.26, 331; Baranowski 3798; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4756 adl.21*

52. Grab=Schrift // des // in der Königlichen Pohnischen // Stadt Tho-  
ren // d.7. Decembris 1724. // enthaupteten // Stadt=Präsidenten und  
Burgermeisters // Joh. Gottfried Röseners // zum Andencken gesetzt.

Gedruckt [s.n.: s.l.], 1725.-[4] k.; 4°

E.26, 331; Baranowski 3798; Zawadzki -  
NB: inne wyd. niż poz. 51 (odmienna szata graficzna: inne czcionki,  
listwy)

Opr. jak poz. 12

*Sygn.: Pol.8.II.4759 adl.24*

### **GRÜNDLICHE**

53. Die gründliche // und // peinliche Anklage // der // Thornischen  
Jesuiten, // an das // Königl. Assessorial- Berichte // in Warschau //  
vom letzten Oktobr. 1724 wider // den Rath und unschuldig Eingeses-  
sene // Bürger der ... Stadt Thorn.

Königsberg: zu bekommen bey Johann David Zäncker, [po 31 X 1724].  
- [6] k.; 4°

E.31, 244; Baranowski -; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 96

*Sygn.: Pol.8.II.389 adl.2*

### **GRÜNDLICHE**

54. Gründliche // Relation // der // in Thorn // vollführten Execution. //  
Mit gantz neuen und bißhero // nicht bekandten vielen Umständen //  
vermehret // und ans Licht gegeben // A.1724

Königsberg: gedruckt... bey Johann Steller, [po 14 XII 1724].- [4] k.; 4°

E. -; Baranowski 1264 cytuje E.31, 243 - tam brak opisu; Zawadzki -,  
poz. 1422

Prow. i opr. jak poz. 96

*Sygn.: Pol.8.II.391 adl.4*

### **HISTORISCHE**

55. Historische Nachricht // von dem // Olivischen Frieden. // Worin-  
nen kürzlich enthalten// was selbigen veranlasset // und wie darinnen  
vornehmlich das // Polnische Preussen // ... deme zugleich eine kurtze  
// Beschreibung dieses Landes // mit beygefüget // ... was in der //  
Thornischen Tumult-Sache // zeither vorgefallen //...

Hamburg: [s.n.], 1725.- [20] k.; 4°

Por. E.23, 9 i Baranowski 1317 podają inną ilość stron.; Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: *Pol.8.II.4744 adl.9*

### **INDUCTIO**

56. Inductio quasi iuridica causae, // seu antithetica confrontatio et comparatio partium collitigantium, nobilis magi // stratus populique Thorunensis ... ab una et P.P.Jesuitarum // studiosorumque eorundem, ab altera; super... personarum locorumque Sa // crorum violatione ... d.17 Julii 1724.

[s.l: s.n.], [po 17.07.1724].- [2] k; 2°

E.18, 567; por. E.31, 247 i Baranowski 1268

NB: tyt. nagł.

Prow.: 1. Gabryel R. Bagniewski, autograf na k.tyt. adl.1

2. Jan Sczaniecki, Nawra [piecz.] na k.tyt. adl.1

Opr.: papier, [XX w.]

Sygn.: *Rps.1373 k.75-76*

### **JABŁOŃSKI [Daniel Ernst]**

57. Thorn Afflige`e // ou // relation // ... // Traduite de l'allemand // / de M.Jablonski, // premier predicateur du roi de Prusse // par M.C.L. de Beausobre.

A Amsterdam: chez Pierre Humbert, 1726.- [6] k., 325 s., [13] k., [3] k.portr.; 8°

E.18, 361; Baranowski 1320

NB: to francuski przekład poz. 58

Sygn.: *Pol.8.II.3929*

### **[JABŁOŃSKI Daniel Ernst]**

58. Das // Betrübte Thorn // oder die // Geschichte so sich zu Thorn // von // dem II.Jul.1724 biß auf gegenwärtige Zeit // zugetragen. // Aus zuverlässigen Nachrichten // Unverfänglich zusammen gefragen und der Recht= und // Wahrheit=liebenden Welt zur Beurtheilung // mitgetheilet.- Mit Kupfern.

Berlin: Bey Ambrosius Haude, 1725.- [3] k., 112, 64 s., il.: 2 miedz. (front.); 4°

E.18, 363; por. Baranowski 1320 podaje inną objętość - 112 s.

**Egz. a**

Prow.: Ex [Biblio]theca [Academica], [Greifswald Biblioteka Uniwersytecka], ekl., ok.1750-1800

Opr.: deska, perg., XVIII w., uszkodzona

Sygn.: *Pol.8.II.1348 adl.1*

**Egz. b**

Def.: brak przedmowy - [2]k, oraz s.57-58 i front.

Prow.: 1. Bucherzeichnen Walter Friedr. Zernecke. Danzig - ekl.

2. Walther Friedr. Heinr. Zernecke - piecz. na k.tyt.

Opr.: deska, derma XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.2260*

**[JABŁOŃSKI Daniel Ernst]**

59. Thornische // Denckwürdigkeiten, // worinnen // die im Jahr 1724... // verunglückte Stadt Thorn // Im Königl.Pohlnischen Hertzogthum Preußen // Von einer unpartheyischen Feder grundlich vorgestellt wird // Und als ein Zusatz und mehrere Ausführung des be // trubten Thorns // dienen kan // Welchem noch der gantze Olivische Frieden beygefüget.

Berlin: bey Ambrosius Haude, 1726.- [5] k., 136, [5], 140-181, [1] s.; 1 tabl. miedź. (front.); 4°

E.18, 361; por. Baranowski 1255 - podaje inną objętość - 15, 181 s.

NB: po s. 136: *Der Olivische Friede...*

**Egz. a**

Prow. i opr. jak poz. 68

Sygn.: *Pol.8.II.511 adl.4*

**Egz. b**

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1349 adl.2*

## JESUITEN

60. De Jesuiten // en verdere // Roomse // geestelyken // in hun eigen arrd en wezen ontdekt // en ten toon gesteldt op het // Toornse moord-schavot // Door den Auteur von den Lauwerkrans.

Te Amsterdam: gedrukt voor den Auteuen zyn te bekomen by Johannes van Leeuwen, [po 1724].- [1-2], 3-24 s.; 4°

Por. E.31, 247 i Baranowski 1322 podają datę 1725; Zawadzki -

NB: tyt.: o okrucieństwie Jezuitów

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4781*

## KLAGEND

61. Das // Klagend- und Rach- schreyende // Protestanten- Blut // bey der harten // Execution // in Thoren // am 7. December des 1724sten Jahres // ... an Präsidenten, Bürgermeistern und vielen andern // Personen mit Abhauen der Hände... dann // verbrennen aufs grausamste und meist unschuldigste // exequiret worden, // theologisch vorgestellt... // / von einem Eyyferer ums Gute und Jesum // prudenter timenti.

Frankfurt und Marpurg: [s.n.], [po 7.12.1724].- [4] k.; 4°

E.31, 249; por. Baranowski 3788 podaje wyd. s.l., i Frankfurt; Zawadzki -

Prow.: Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz.

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4789*

## KLAGENDE

62. Das // Klagende und Rach- schreyende // Protestenten- Blut // bey // der harten Execution in Thoren am 7.Dec.des 1724 // Jahrs als einige Monath vorhero daselbst ein Tumult durch // einen Lutherischen und Päptischen Gymnasiasten entstanden ge // wesen.... an Präsidenten, Bürgermeistern und vielen // andern Personen mit Abhauen der Hände... // ... dann verbrennen... und // meist unschuldigste vergossen, // theologisch vorgestellt.../ von einem Eifferer... prudenter // timenti. Nebst // des Herrn Präsidenten Rößers letzte Todes-Ge // dancken im Gefängniß...

[s.l.: s.n., po 7 XII 1724].- [6] k.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: Pol.8.II.4742 adl.7

### **KLAGENDE**

63. Das // Klagend und Rach- schreyende // Protestenten- Blut // bey der harten // Execution // in Thoren // am 7.Dec.des 1724 Jahres // als einige Monath vorhero daselbst ein Tumult durch // einen Lutherischen und Pöbstischen Gymnasiasten entstanden ge // wesent.... an Präsidenten, Bürgermeistern und vielen andern // Personen mit Abhauen der Hände...dann // verbrennen... und meist unschuldigste // exequi- ret worden, // theologisch vorgestellet... // / von einem Eifferer... // prudenter timenti.

Frankfurth und Marpurg: s.n., [po 7 XII 1724].- [4] k.; 4°

E.31, 249; Baranowski 3788; Zawadzki -  
Prow.: Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz. na verso k.tyt.  
Sygn.: Pol.8.II.4789

### **BEKLAGENS- WÜRDIGE**

64. Das // Beklagens würdige // Thorn, // das ist // ausführliche // Beschreibung // von dem Ursprung // des in Thorn entstandenen Tumults // ... Zum ewigen Andencken // in einem Schreiben sub Dato 18. Dec.1724 // an einen guten Freund in N. Entworfen // von einer un- parteischen Feder // aus Dantzig.

Franckfurt am Mayn: zu finden bey Joh.Köllner, [po 18 XII 1724].- [1-3], 4-14 [2 ost.cz.] s.; 4°

E.31, 250; Baranowski 1287; Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: Pol.8.II.4741 adl.6

### **LAUWERKRANS**

65. Lauwerkrans, // gevlogten // om het hoofd der // godzalige // martelaren, // door de woede der Jesuiten omgebragt binnen // Thoorn den 7den van Wintermaand 1724. // Door een Beminnaar des Protestant- schen Godsdiensts.

Te Amsterdam: gedrukt voor den Auteur, en zyn te bekomen, by Johannes van Leeuwen..., [po 7 XII 1724].- [1-2], 3-24 s.; 4°

Por. E.31, 247 i Baranowski 1324 podają datę druku 1725; Zawadzki - NB: tyt.: Wieniec laurowy dla męczenników

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4782*

### [LILIENTHAL Michael]

66. Der Thornschen Tragoedie

Königsberg: auf Kosten seel.Matin Hallervords Erben, 1725.- T.1- [1] k., 94 s., T.2.- [1] k., 94 s., T.3.- [1] k.miedz., [1] k., 94 s.; 8°

E. -; por. Baranowski 1325 cytuje E.31, 25 - tam brak opisu

Prow.: Wallenrotsche Bibliothek, eksl.

Opr.: deska, papier, półsk., def.-brak g.opr.

Sygn.: *Pol.8.II.34*

### LITERAE

67. Literae // ab amico // ecivitate Regia Polonica Torunensi // Rastadium missae, // in causa // tumultus ibidem excitati die 16.Julij Anno 1724. // Das ist // Send-Schreiben // eines // Buten Friends // auß der // königlichen pohnischen Stadt Thorn // nach Rastadt, // den allda entstandenen Tumult den 16.Julij 1724 // betreffend //- Nebst angehengten Extract-Schreiben auß Regenspurg.

[s.l.: s.n.], 1725.- 8 s.; 4°

E.21, 352; Baranowski 1326; Zawadzki -

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4737adl.2*

### MARTYRUM

68. Martyrum mors // gloriosa, felix, utilis // ac divina // oratione solemni // in laudem viri //...// Joann.Gottofredi // Roesneri //...// exposita // / a // Sincero Lutheranae doctrinae //...//...

Halae Magdeburgicae: aput Ioannem Ch.Krebsium, 1725.- [1-3], 4-44 s., front.; 4°

E.26, 331; E.28, 112; Baranowski 1329; Zawadzki -

NB: błędy w paginacji; właściwie druk składa się z 42 s.

Prow.: 1. Rudolph Anthon Jon Seidensticker, Witterberg 1727 -  
autograf na verso k.tyt. adl.1

2. Stadt-Bibliothek Königsberg i.[n] Pr.[eussen]. - piecz.

Opr.: pergamin, XVIII w.

Sygn.: *Pol.8.II.509 adl.2*

## **NIEUW**

69. Nieuw Aangekomen en noodig // vervolg // tot de in het // Ryk der  
Dooden // gehouden t`Samenspraak tusschen den Herr // Johann Gott-  
fried Rösner //... en // Dr.Martinus Lutherus. // Aagaande de  
Thornsche Religie-onrust... // ... benevens een Theo // logische inzicht,  
in die, van den Pater // Casimiro Wieruszewsky, Jesuit, ge//houdene  
inwyings predicatie // in de St.Maria Kerk // ...

Te Amsterdam: by J.de Ruyter..., 1725.- [1-6], 7-22 s.; 4°

E.31, 251-252; Baranowski 1331; Zawadzki -

Opr. jak poz. 70

Sygn.: *Pol.8.II.4786 adl.2*

## **ONSCULDIGE**

70. De onschuldige bloetdrupende voetstappen // op de // eerste aan-  
komste van de Hr.Johann Gottfried Rosner, // gewesene hoogloflike  
president Burger-Meester // der stad Thorn // ... in het // ryk der doo-  
den // en deszelfs aanmerkelyke t`samenspraak met // doctr. Martin  
Luther //...

Te Amsterdam: by J.de Ruyter..., 1725.- [1-4], 5-16 s.; 4°

Por. E.31, 246; por. Baranowski 1334 - podaje inną ilość stron; Zawadzki -

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4785 adl.1*

## **PROTEST**

71. Protést // van het // Christendom, // tegens het misbruik van den  
Heiligen Naam // Jesus // door de heilloze Lojolisten, of zo genaamde  
// Jesuiten, // by gelegenheit der Verjaring van het Thornsche // moorten  
martelschavot. // Op den zevenden dag van Wintermaant, Anno 1725.



t`Amsterdam: gedrukt by de Wed, van J.van Egmont..., 1725.- [1-2], 3-8 s.; 4°

Por. Baranowski 1338 powołuje się na E.31, 249 - tam inny drukarz; Zawadzki -

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4784*

### **REFLEXION**

72. Reflexion // über // die Thornische Tragödie // der Evangelischen // an der Börse zu Danzing. // Anno 1725

[s.l.: s.n.], 1725.-[2] k.; 4°

E.26, 151; Baranowski 431; Zawadzki -

NB: tyt.nagł. z k.a1 r

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4777 adl.42*

### **REFLEXIONES**

73. Reflexiones // über das vom Königl. hohen Assesso//rial- Gerichte wider die Stadt Thoren ausgespro//chene und vollzogene Urthel.

[s.l.: s.n., po 1724].- [6] k.; 4°

E.30, 151; Baranowski 1340; Zawadzki -

NB: tyt.nagł. z k.A1 r

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4738 adl.3*

### **REMARQUES**

74. Remarques sur l`affaire de // Thoren

[s.l.: s.n., po 1724].- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]; na s.[2] rękopiśmienne zapiski

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4743 adl.8*

### **[SCHOENEMANN Daniel]**

75. Endlicher // Vortrag, // womit der Vorsprecher der Jesuiten // von Thoren // vor dem // Königlichen Hohen // Assessorial=Gericht // zu

Warschau //...// die erhobene // peinliche Anklage // wider die Thorner beschlossen //- Aus dem polnischen gedruckten Orginal getreulich // übersetzt.

Warschau: [s.n.], 1725.- 12 s.; 4°

Baranowski 1346 cytuje E.26, 238 - tam brak stosownego opisu; Zawadzki -

NB: marginalia

Prow. i opr. jak poz. 87

Sygn.: *Pol.8.II.1260*

**Schreibens** Sr.Königlichen... in Preussen an Ihr Russische... Majestät zob. **FRYDERYK Wilhelm I**, król pruski, poz. 32.

### **SINCERUS Philaethes**

76. Gründliche Nachricht // desjenigen, // was sich seit dem 16 Julii des 1724sten Jahres // in der bekannten Streit Sache //...// in // Thoren // zugetragen //- Nebst denen Schreiben Ihr.Königl.Majest. Von // Preussen an Ihr Maj. ...die Könige // von Groß= Britanien, Denemarck, Schwe//den und Pohlen //... // / von // Sincero Philaetho [s.l.: s.n.], 1725.- 1-12, 13-24 s.; 4°

**Acc.: Fortsetzung** // desjenigen, // was sich in der bekan[n]ten Streit=Sache // ... in Thoren // zugetragen // nebst denen // Schreiben // Ihr König.Majest.von Preussen // an // Ihr Maj. ...// die Könige von Groß=Britannien // ... // mit nöhtigen Anmerckungen erläutert // und // einen Poetischen Denckmale vermehret // von // Sincero Philaetho. // Anno 1725

NB: dzieła współwydane, osobne k.tyt., ale numeracja ciągła E. -; por. Baranowski 1350 - podaje inną objętość; Zawadzki - Prow. i opr. jak poz. 87  
Sygn.: *Pol.8.II.1264-1265 adl.7 i 8*

### **SPEECH**

77. The // Speech // of the // Reverend Father, // the Advocate for the // Jesuits of Thorn, // on Occasion of the // Tumult in that City // Deli-

vered before the // Assessorial Tribunal // of the // great Chancellor of Poland, on the // 31it Day of October 1724. Demand // ing Sentence against the Protes // tants of the said City //...- The second Edition. London: printed for J. Peele at Locke`s Head..., 1725.- [2-9], 10-27 s.; 8°

E.29, 112; E.31, 250; Baranowski 1247; Zawadzki -

Opr.: papier, XX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4580*

### **THORNISCHE**

78. Thornische // Nachrichten, // in sich haltend // verschiedene noch bisher unbemerckt gebliebene // Umstände der Execution // ...Insonderheit aber // diejenige Buß= Predigt, welche der Senior // ... M.Geret // wenige Zeit vor der Execution // in Thoren gehalten //... [Regensburg: J.H. Krütingers Witwe], 1725.- [4] k.; 4°

Zawadzki poz. 1437; por. E.31, 248 i Baranowski 1352

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4740 adl.5*

### **TROST-REDE**

79. Trost=Rede // aus der Ewigkeit // des am siebenden December verwichenen 1724.Jahres // zu Thorn // executirten // Stadt=Präsidentens... // Rösners // An seinen ... // Glaubens=Genossen. [s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

Baranowski 1355; por. E.31, 250 podaje inną objętość - 2 k.; Zawadzki - Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4755 adl.20*

### **ÜBER**

80. Das // über den // höchst= schmerzlichen Verlust // des // wolseeligen // Hrn. Präsidenten // Rößners // ängstlich seuffzende // Thorn. // Nebst // der darauf // aus dem Grabe des wolgedachten // Herrn Präsidenten // erfolgten // Betröstung.

[s.l.: s.n.], 1725.- [4] k.; 4°

E. -; Baranowski 3795; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 96  
*Sygn.: Pol.8.II.393 a adl.7*

### UITGELEZE

81. Uitgeleze // Aanmerkingen // over het // Thornse bloedbad // of // bedenkingen. //Over de schrikkelijke gevolgen van't onderdrukken // der Protestanten in Polen...

Te Amsterdam: by Johannes van Lee..., 1725.- [1-2], 3-16 s.; 4°

Por. Baranowski 1356 i E.31, 243 - niewielka różnica w tyt.; Zawadzki -  
Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

*Sygn.: Pol.8.II.4783*

### UITLEGGING

82. Uitlegging // van de // plaat // genaamt // het toneel // van `t  
Schrikkelijk // treurspel, // uitgevoert door de Jesuiten tot Thoorn // op  
den 7 December 1724 // ...

t`Utrecht: [s.n.], 1725.- [1- 2], 3- 8 s.; 4°

Por. E.31, 250 i Baranowski 1354 - zaczynają opis od słów *Tooneel van  
`t Schrikkelijk...*, opuszczona część znajduje się na końcu; Zawadzki -

NB: tyt. znaczy: Obraz strasznej tragedii

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

*Sygn.: Pol.8.II.4790*

### ULTIMA

83. Ultima supplex Instantia. // Do Assessorskich Ultimae Instantiae  
sądów... // przeciw kryminalom toruńskim // od Collegium Toruńskie-  
go Societatis Jesu. // / przez iednego ex eadem Societate Jesu // Ore  
publico die ultima 8bris 1724 wniesiona.

[s.l.: s.n.] 1724.- [4]k; 2°

E.18, 581; Baranowski 1213; Zawadzki -

NB: tyt. nagł.

Prow. i opr. jak poz. 56

*Sygn.: Rps.1373 k.77-80*

### UMSTÄNDLICHE

84. Umständliche Nachricht // von dem // in der Königlichen Pohl-  
schen // Stadt Thoren // ... entstandenem Tumult // ... an dem damahli-

gen evangelischen // Bürgermeister Rößnern...//... d.7.Decembr. 1724. //  
würcklich // vollzogenen Execution // und Todes=Straffe.  
Zu Dresden: im Griesbachischen Adress-Contoir zu haben, 1724.- [1-3],  
4-8 s.; 4°

Baranowski 1274; E. -; Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: *Pol.8.II.4760 adl.25*

### UMSTÄNDLICHER

85. Umständlicher Bericht // der Thornischen traurigen Execution //  
von glaubwürdiger Hand.

Jena: [s.n.], 1724.- [4] k.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -  
Prow.: Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz.  
Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.  
Sygn.: *Pol.8.II.4796*

### UMSTÄNDLICHER

86. Umständlicher Verlauff // was wegen des // zu Thorn // erregten //  
Tumults // bißher vorgegangen, // nebst der // Sententz // und Execution.  
// Wobey noch einige nachher eingelaufene Nach//richt beygefüget ist.  
[Berlin: s.n.], 1725.- [1-3], 4-15 s.; 4°

E.32, 376; por. E.31, 252; por. Baranowski 1275 - podaje bardzo zbli-  
żony tytuł, ale inną ilość stron; Zawadzki -  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: *Pol.8.II.4747 adl.12*

### UMSTÄNDLICHER

87. Umständlicher Verlauff // was wegen des // zu Thorn // den  
18.September 1724. // erregten // Tumults // bißher vorgegangen, //  
nebst der // Sententz // und // Execution.

[s.l.: s.n.], 1724.- [6] k.; 4°

Por. Baranowski 1275 - podaje inną objętość; por. E.32, 376; por.  
Zawadzki poz. 1427

Prow.: 1. A. Sigismund - autograf na k. ochronnej adl.1, XVIII w.  
2. Ex Bibliotheca Academica [Greifswald Biblioteka Uniwersytecka], eksl., ok. 1750–1800.

Opr.: tektura, XVIII/XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.1258 adl.1*

### UMSTÄNDLICHER

88. Umständlicher // Verlauff // was wegen des zu Thorn // den 18. Septemb. 1724. // erregten Tumults // bißher vorgegangen, // nebst der Sententz // und Execution.

[s.l.: s.n., po 11.12.1724].- [4] k.; 4°

Por. E.32, 376 i Baranowski 1275 - podają inną objętość; Zawadzki - NB: tyt. nagł.

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1350 a adl.4*

### VOLL

89. Die voll Jammer Winseln Weinen // und herzlichen Wehklagen seyende // Stadt Thorn // oder gründlicher Bericht // von der...// Execution // Wie nemlich den 7.Decembr.1727 // Dem Präsidenten Herrn Rößner sein // grauer Kopff... abge//hauen...// Wie solches aus nachfolgendem Liede mit meh // rem wird zu vernehmen seyn.

[s.l.: s.n., po 7.XII.1724].- [4] k.; 8°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 58 egz. a

Sygn.: *Pol.8.II.1354 adl.8*

### VORLÄUFFIGE

90. Vorläuffige Nachricht von dem bevor // stehenden Reichs-Tag in Pohlen.

[s.l.: s.n., s.a.- po 1724].- [2] s.; 4°

E. -; Baranowski -; Zawadzki -

NB: tyt. nagł. ze s.[1]

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4779 adl.44*

## **WAHRHAFFTE**

91. Wahrhafftige // und gründliche // Nachricht // jener // Aufruhr // so in der // Stadt Thoren // den 16. Julii 1724 entstanden. // Der lieben Wahrheit zu Steur.

[s.l.: s.n., po 16.VII.1724].- [4] k.; 4°

E. -; Baranowski 1278 podaje datę druku 1724 nie w nawiasie; Zawadzki poz. 1428

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4746 adl.11*

## **WAHRHAFFTIGE**

92. Wahrhafftige Copie // zweyer Bittschreiben // des gewesenen // Praesidenten // und //... Herrn Rößners // und // Herrn Zernickes, // welche dieselben an // ... Fürsten Lubomirsky // wenige Tage // vor der... // Execution // abgesendet.

Danzig: [s.n.], 1725.- [1-3], 4-24 s.; 4°

Baranowski 1252; E.31, 245 podaje od s.18 Constitution..., w w.w. egz. od s. 17; Zawadzki -

### **Egz. a**

NB: Błędy w paginacji.

Prow.: Bibliothek Burggrafen zu Dohna - piecz.

Opr.: tektura, papier marmur., XIX w.

Sygn.: *Pol.8.II.4795*

### **Egz. b**

Opr. jak poz. 12

Sygn.: *Pol.8.II.4754 adl.19*

## **WEGEN**

93. [Inc.:] Wegen der Thornischen Affaire ist den 16.Novembris off // entlichen Reichs-Tag... // ... folgendes Urthels publiciret und soll // innerhalb 14.Tagen zur Execution gebracht worden.

[Expl.:] Es sind 3 biss 4 Staffetten an den König // Augustum ... alle offen spedirt worden // was daraus werden wird ist Gott bekannt.

[Dat.:] Warschau den. 29. Novembr. 1724

[s.l.: s.n., po 29 XI 1724].- [1] k.; 4°

E. -; Baranowski - ; Zawadzki -  
NB: [dat.] znajduje się nad [inc.]  
Opr. jak poz. 12  
Sygn.: *Pol.8.II.4753 adl.18*

### **WIERUSZEWSKI Kazimierz**

94. Des // Pater Casimiri Wieruszewski // S.J. // Einweyhungs= // Predigt // der St. // Marien=Kirche // in Thorn. // Welcher er //...// den 8. Decembr.1724 // gehalten. // Aus dem polnischen Original übersetzt. [s.l.: s.n.], 1725.- [4] k, 19 s.; 4°

Por. E.32, 476 - podaje datę Thorn 1724; por. Baranowski 1279 - podaje wyd. w j. polskim, tłum. na j. niemiecki z 1724 r.; Zawadzki - NB: to tłum. z j. polskiego *Azylum koronne honoru i obrony...*  
Prow. i opr. jak poz. 96  
Sygn.: *Pol.8.II.393 b adl.8*

### **ZUVERLÄBIGES**

95. Zuverlässiges Besuch // der Stadt // Thorn // an den // Römischen Babst // wegen // der am 7. December 1724 // auf der // Jesuiter Anstifften // in Thorn gehaltenen wiederrechtlichen grausahmen // Execution // mit Beylage ABC.

Königsberg: zu bekommen bey Joh. David Zäncker, [1725].- [6] k.; 4°

E.31, 247; por. Baranowski 1254 - data bez nawiasu kwadratowego; Zawadzki -

Prow. i opr. jak poz. 96  
Sygn.: *Pol.8.II.393 adl.6*

### **ZUR**

96. Zwey // zur thornischen Affaire gehörige // und // gantz nöthige // Schriften // I. // Schreiben // derer Jesuiten // in Thorn // an den // Pohnischen Cantzler // dat. Thorn den 18.Jul.1724 // II. // Königl. Pohnische // Citation // an die // Stadt Thorn //.- Aus der Pohl. und Lateinischen Sprache mit grästem // Fleiß übersetzt.

Königsberg: gedruckt... bey Johann Stelter, [1724].- [4] k.; 4°



E.27, 270; Baranowski 1214 cytuje E.31, 244 - tam brak opisu; Zawadzki -  
Prow.: Stadbibliothek Königsberg - piecz. na verso k.tyt.  
Opr.: tektura, papier marmur., XVIII/XIX w.  
Sygn.: *Pol.8.II.388 adl.1*